

[Kristen Amby.]

forslag om en procentafgift af offentligt byggeri — en afgift, som skulle kunne give ca. 2 mill. kr. årligt — skal jeg med det samme sige, at vi har ikke megen sympati for det foreliggende lovforslag. De foreslåede fonds er årlige statsbevillinger, og dækningen for disse bevillinger tænkes tilvejebragt ved forhøjede afgifter på auktionsalgene her i landet i almindelighed. Vi finder ikke, at der er nogen sammenhæng mellem den foreslåede bevilling og dækningen. Var der tale om f. eks. for Eckersberg-Thorvaldsensfondets vedkommende at tilvejebringe et beløb ved en afgift på kunstsalg og kunstauktioner, var der dog en vis mening deri. Men hvorfor der, hver gang der et eller andet sted i landet afholdes en auktion over besætninger eller indbo — over gylte, eller hvad det kan være — skal svares en afgift til kunsthåndværket, har vi ikke rigtig forstået den højere visdom i.

Nu kunne man sige: nå, ja, det var altså trods alle de smukke ord dér, du ville hen; du ville ikke give kunstnerne noget! Nej, så let går det ikke. Hvis man vil drage den slutning, at vi ikke interesserer os for at finde veje og fremgangsmåder til støtte for kunsten og kunstnerne, så må jeg sige et par ord herom og skal også gerne fremsætte nogle konkrete forestillinger — forslag kan det efter sagens natur ikke være — men nogle konkrete forestillinger derom.

For det første synes vi, at den kunst- og kulturfjendtlige lovgivning, som regeringens nu for tredje gang fremsatte skattelovsforslag indeholder, må bortfalde. Jeg tænker her på bestemmelsen om formueskat på møbler, husgeråd og andet til husligt indbo hørende løsøre samt gangklæder, smykker og — nu kommer det: kunstgenstande, bogsamlinger o. lign. Vi finder det helt urimeligt at foreslå en formueskat på ting, aktiver, der ikke giver noget udbytte; hvis der overhovedet var noget forsvar for formueskatten, måtte det vel være dette, at en formue afkaster udbytte; men her er det døde ting, som ikke kan afkaste udbytte, tværtimod giver ejeren adskillige udgifter, både til plads, rengøring og forsikring. Men når skatten også skal lægges på den kunst, som folk besidder, og som — ganske vist uden at de har gjort noget for det — bliver mere og mere værd, og når skatten bliver

så stor, at de må skille sig af med disse kunstgenstande, fordi de ikke har råd til at have dem, så er det ikke meget forståeligt, at regeringen stadig fastholder dette forslag.

Der er talt om, at vi mangler mæcener. Deroverfor vil jeg sige, at nogle er her dog stadig, og det er måske naturligt ved denne lejlighed — som også det ærede medlem hr. Lars M. Olsen var inde på — at udtale sin påskønnelse af og taknemlighed over de beløb, som både store fonds som Ny Carlsbergfondet og private mennesker og institutioner også i vor tid har stillet til rådighed til hjælp for kunsten og kunstnerne. Men først og fremmest tænker jeg på de tusinder af små mæcener, vi har nu. Det ærede medlem hr. Lars M. Olsen var så venlig at tale om den måske latente trang, der er i befolkningen til at eje kunst. Jeg synes i og for sig ikke, man behøver at sige latente, for denne trang er i høj grad virkelig og åbenbar. Hvis ikke ganske jævne borgere i Danmark købte kunst, så sultede kunstnerne; det kan man være overbevist om. Jeg tror, det er et særkende for den moderne historie — og et godt særkende — at også den brede befolkning virkelig er så interesseret i kunst, at den køber; hvad den formår, og samler derpå.

Vi har omkring 1 600 udøvende kunstnere, billedhuggere og malere, her i landet. Hvis man nu tænker sig, at de hver især har en indtægt på omkring 10 000 kr., adskillige har sikkert meget mindre, men man må jo håbe, at mange har adskilligt mere — jeg nævner dette tal, der ligger sådan lige i underkanten af en arbejdsmands indtægt — vil det betyde, at der købes for ca. 16 mill. kr. kunst hvert år her i landet. Selvom vi så herfra trækker det, som staten og kommunerne køber — heldigvis er der jo nogle af dem, der køber monumental kunst — tilvejebringelse alligevel langt den overvejende del af det beløb, som kommer kunstnerne til gode, af de private borgere. Det er imidlertid givet — efter min mening — at i mangfoldige tilfælde vil en skat på malerier og skulptur som den foreslåede virke som en kunstfjendtlig foranstaltning og ramme netop dem, jeg her har talt om: de mange små mæcener landet over. At den også rammer de store er en given sag.

Jeg skal ikke udelukke den mulighed —